

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bakış Açısından Uyuşturucu ile Mücadele

Sezai UÇARMAK
Müşterî Yardımcısı

Uyuşturucu kullanımı, üretimi ve ticari faaliyetleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ayrımı olmaksızın genç nüfusu, dolayısıyla aile yapısı ve sosyal dengeyi tehdit etmektedir. Bir yandan terör ve organize suç örgütlerine finansman kaynağı sağlarken bir yandan da toplum sağlığını tehdit eden uyuşturucu madde kaçakçılığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca da üzerinde hassasiyetle durulan bir konudur.

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca gümrüklü yer ve sahalarında münhasıran ülke genelinde kaçakçılığın men,

takip ve tahkiki ile yetkilidir. Diğer taraftan, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda "Adli Kolluk" olarak tanımlanmış ülkemizdeki 4 adli kolluk biriminden birisi olup, gümrüklü yer ve sahalar, deniz ve hava limanları ve kara sınır kapılarında yetkili ve sorumlu yasal mücadeleci birim olarak görev yapmaktadır.

Ülke güvenliği ve kamu sağlığının korunması açısından her türlü narkotik ve psiko trop madde kaçakçılığına yönelik ulusal ve uluslararası trendlerin, gelişmelerin, kaçakçılık yöntemlerinin takip edilerek süratle değerlendirilmesi ve elde edilen verilerin ivedilikle mücadeleci birimleri-

mize aktarılması; eğitim, bilgi, tecrübe ve teknik cihazlar yönünden gerekli imkânların gecikmesizin mücadelecilerimize sağlanması Bakanlığımızın bu konudaki temel politikasıdır.

Dünya genelinde kaçakçılık trendleri ve kaçakçılığı önlemeye yönelik tüm güncel teknolojik gelişmeler yakından takip edilerek, gerekli tedbirler gecikmeksizin alınmakta olup; uyuşturucu madde sevkiyatı bakımından riskli bulunan tüm sınır kapıları ile hava ve deniz limanları ile posta işleme merkezleri başta X-Ray sistemleri olmak üzere en gelişmiş teknolojik cihazlar ile donatılmaktadır. Narkotik dedektör köpekler başta olmak üzere yardımcı ekipmanlardan faydalanılarak uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele faaliyetleri mümkün olan en üst seviyede etkin ve nitelikli bir şekilde sürdürülmektedir.

Sayın Başbakanımızın katılımlarıyla 24-25 Kasım 2014 tarihlerinde düzenlenen “1. Uyuşturucu ile Mücadele Şurası” uyuşturucu ile mücadele açısından bir milat olmuştur. Şura kapsamında düzenlenen çalıştay-

lardan, “Arz ile Mücadelede Sınır Güvenliği Çalıştayı” ve “Uyuşturucu ile Mücadelenin Finansal Boyutu” çalıştaylarının koordinesi Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu kapsamda ilgili kurum ve sivil toplum örgütleri ile bilgi, birikim ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Şura çıktıları esas alınarak hazırlanan 2015 Uyuşturucu ile Mücadele Acil Eylem Planı (UMAEP) Çerçevesinde Uyuşturucu ile Mücadele Alanında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nca yapılan iyileştirme faaliyetleri kapsamında;

- Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı açısından riskli görülen kara, hava ve deniz gümrük kapıları ile kargo işleme merkezlerinde ileri teknolojiye sahip tarama sistemleri yerleştirilmiştir. 18 adet Mobil X-Ray, 17 adet Yarı-Sabit X-Ray, 1 adet Gama-Ray, 2 adet Hızlı Tarama Sistemi, 3 adet Back-Scatter Tarama Sistemi ile ülkemizde ilk defa kullanılan ve Van-Kapıköy Sınır Kapımızda bulunan Tren Tarama Sistemi olmak üzere toplam 42 adet tarama sistemi ticari taşıt ve yüklerin taranması amacıyla kullanılmak-

tadır. Ayrıca yurtdışından gelen ve giden kargo yükleri ile yolcu eşyalarının taranmasına imkan veren 13 adet Kargo Kontrol Sistemi ve 87 adet Bagaj Tarama Sistemi olmak üzere toplamda 142 adet tarama sistemi aktif bir şekilde hizmet vermektedir.

- Ekim 2015’te başta Sentetik Kannabinoidler başta olmak üzere Yeni Nesil Psikoaktif Maddelerin tespitine yönelik olarak en ileri teknolojiye sahip 10 adet gelişmiş narkotik madde tespit cihazı alımı gerçekleştirilerek ilgili idarelerimizin kullanımına sunulmuştur.
- Halen deniz limanları, hava limanları ve kara kapılarımızda toplam 59 narkotik dedektör köpeğimiz etkin bir görev yürütmektedir. Dedektör köpeklerin uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadeleye yaptıkları katkı göz önünde bulundurularak Ankara-Akyurt’ta Bakanlığımızca Köpek Eğitim Merkezi inşa edilmiş olup halen ihtiyaç duyulan dedektör köpek eğitimleri burada yapılmaktadır.

Tüm bu çalışmalara ek olarak Bakanlık olarak insan kaynakları kapasitemizi artırma amacıyla son yıllarda personel alımı gerçekleştirilerek sayı her geçen gün artırılmaktadır. Ayrıca uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamında tüm idarelerimizde gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri sonucunda personelimizin konu hakkında farkındalığı arttırılmaktadır.

Öte yandan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede başarının yakalanmasında ulusal ve uluslararası işbirliği büyük önem arz etmektedir. Bakanlığımızca bu çerçevede gerek ülkemizdeki mücadeleciler diğer kurumlarla gerekse uluslararası kuruluşlar ve diğer ülke gümrük idareleri ile bu alanda yoğun ve ileri

düzeyde işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Sınır aşan suçlarla mücadelede, diğer ülke gümrük ve adli kolluk birimleri ile son yıllarda kullanılan en önemli soruşturma tekniklerinden biri olan “kontrollü teslimat” örnekleri gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede gerçekleştirilen çok sayıda operasyondan son yapılanda Alman Gümrük İdaresi ile istihbarat paylaşımı ve operasyonel işbirliği sayesinde başarılı bir çalışma yapılmış; Ekvator’dan Almanya aktarmalı olarak ülkemize gelen 13 kg 600 gr Kokain cinsi uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.

Ülkemiz coğrafi konumu nedeniyle afyon ve türevleri, amfetamin ve türevleri, metamfetamin, kokain vb. uyuşturucu maddelerin bazılarının yasadışı ticaretinde transit ülke konumunda iken, bazı türlerin yasadışı ticaretinde ise hedef ülke konumunda bulunmaktadır.

Bakanlığımızca alınan ilave tedbirler ve personelimizin özverili çalışmaları ile mücadeleciler diğer ulusal kolluk birimlerimizin başarılı faaliyetleri sonucunda afyon ve türevlerinin Avrupa’ya ulaştırılmasında uyuşturucu kaçakçılarının alternatif rotalara yöneldiği tespit edilmiştir. Son dönemlerde, Ülkemizin de üzerinde bulunduğu Balkan Rotasına alternatif teşkil eden Güney ve Kuzey Rotaları üzerinde yer alan ülkeler tarafından bildirilen eroin yakalamalarında görülen artış bu hususu destekler niteliktedir. Rota kaymasının bir göstergesi olarak 2014 yılı içerisinde ülkemize girmeksizin İran üstünden Gürcistan’a giren ve tek olayda yapılan 586 kg, Ermenistan’da yine tek olayda 927 kg ve Yunanistan’da (Güney Rotası üzerinden deniz yoluyla Yunanistan limanlarına getirilen) iki olayda toplam 2.2 ton eroin yakalaması gerçekleştirilmiştir.

Gümrük birimlerince alınan ilave tedbirler ve gerçekleştirilen başarılı çalışmaların uyuşturucu kaçakçılarının alternatif rotalara yönelmesinde oldukça önemli bir unsurdur. *Türkiye’nin İran sınırında güçlendirilen sınır kontrolleri, kaçakçılık rotalarında İran’ın güney limanlarına ve Pakistan’a doğru bir kayma ortaya çıkarmıştır*¹.

Metamfetamin maddesinde, 2010 yılından itibaren İran üzerinden ülkemize bir giriş tespit edilmiş ve buna müteakip Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Birimlerince doğu sınırlarımızda ivedilikle ilave tedbirler alınarak ilgili birimlerimiz maddeye karşı bilgilendirilmiştir. Metamfetamin yakalamalarındaki hızlı düşüşün nedeni olarak maddenin ülkemizde görülmeye başlamasından itibaren, özellikle *Gümrük idarelerince doğu sınır kapılarında alınan ilave tedbirler sonucu maddenin kaçakçılığında alternatif güzergâh ve yöntemler kullanılmaya başlanması olarak değerlendirilmektedir*².

Ülkemizde son yıllarda görülmeye başlanan sentetik kannabinoidler, ülkemize genellikle posta ve hızlı kargo yöntemi ile giriş yapmaktadır. Söz konusu tehdide karşı Bakanlığımızca ivedilikle ilave tedbirler yürürlüğe konulmuş olup; “Sentetik Kannabinoid Türü Uyuşturucularla Mücadele Eylem Planı” hazırlanarak Haziran 2014 tarihinde uygulamaya konulmuş ve alınan ilave tedbirler sonucu 2015 yılı itibarıyla sentetik kannabinoid türü uyuşturucu maddelerin yakalama sayısı ve miktarlarında büyük düşüş sağlanmış; 2014 yılında 202 kg olan sentetik kannabinoid yakalama miktarı 2015 yılında 49,9 kg olarak gerçekleşmiştir.

ABD ve Batı Avrupa’da büyük sorun teşkil eden reçeteye tabi ilaçların yasadışı kayma eğilimi, son yıllarda ülkemizde de yakından takip edilen bir husus haline gelmiştir. Konuyla ilgili olarak yürütülen operasyonlar sonucunda bazı ecza ticarethaneleri hakkında adli takibat başlatılmış, yasal ilaçların yasadışı kaymasının önlenmesi faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde ilgili kurumlar nezdinde konu hakkında farkındalık yaratılarak suistimale konu edilen bazı ilaçların “kontrole tabi” hale gelmesi sağlanmıştır.

Tüm bu gelişmeler ve 2015 yılında gümrük birimleri tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde, 203 kg kokain, 268 kg captagon, 538 kg esrar ve yaklaşık 1 tonu eroin olmak üzere toplam 2 ton 700 kg uyuşturucu madde ele geçirilerek bir önceki yıla göre miktar bazında yüzde 39,7 artış sağlanmıştır. 2016 yılı ilk üç ay sonunda ise 284 kg esrar, 464 kg captagon ve 131 kg kokain başta olmak üzere 1 ton uyuşturucu madde yakalaması gerçekleştirilmiştir.

Ülkemiz özellikle son dönemde; uyuşturucu ticareti, kullanımı ve bağımlılığıyla mücadele amacıyla ilgili Bakanlıklar başta olmak üzere, diğer kamu ve özel kurumların da desteğini alarak çok ciddi bir mücadele gücü ortaya koymakta, genç nüfuzumuz başta olmak üzere halkımızı bu maddelerin kullanımından doğan zararlara karşı korumayı temel bir hedef olarak belirlemiş bulunmaktadır. Yasal ticareti kolaylaştırmayı, yasadışı ticaret ve kaçakçılığın her türüyle etkin mücadele etmeyi amaçlayan Bakanlığımız da, insan ve toplum sağlığını tehdit eden, terör ve organize suç örgütlerine finans kaynağı sağlayan uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı ile mücadele alanında tüm bu çabalara destek mahiyetinde etkin ve özverili bir mücadele yürütmektedir.

1 2015 World Drug Report, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

2 2014 Türkiye Uyuşturucu Raporu, Emniyet Genel Müdürlüğü)